

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
 („Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
 Telefon: 11-55-62.
 Postalakarékpénztári csekk száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádios gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 5, félévre 2.50, negyedévre 1.30 P.
 Külföldre egész évre 10, félévre 5, negyedévre 2.60 P.

Elő valóság

a magyar-magyar barátság — mondotta nyilatkozatában a bulgáriai úttörő hazatért Zsindely Ferenc kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter. S a nyilatkozatból megtudtuk, hogy a legjobb benyomásokkal és a legszébb emlékekkel tért vissza úttörő, amelyen hivatalos tárgyalásokat nem is folytatott, mert udvariassági jellegű volt. Célja a plovdivi nemzetközi vásár megtekintése. A figyelem és kedvesség azonban, amellyel a magyar minisztert és kíséretét a hivatalos tényleg és a bolgár nép körülvették, mégis felejtethetetlen és kimagasló. A magyar és bolgár nép rokonsága nemcsak a részben közös leszármazáson alapszik, hanem jellemének és szokásainak hasonlóságán is. A bolgár nép életéről, élni akaró nép, amely bölcs vezetőinek útmutatását követve, nemcsak gazdasági, de kulturális és más téren is mindent elkövet, hogy — múltbeli nagy hagyományaihoz is méltóan — betöltse azt a szerepet, amelyre hivatott. A magyar falvak lakossága örömmel észi tudomásul a feléjük magyar kormány nyilatkozatot s minden törekvése oda irányul, hogy a kapcsolatok a testvér néppel minél erősebbek legyenek.

A honvédek fogadtatása

az egész magyar nemzet osztatlan ünnepe most országzserte. Fénypontja a hadvezér, vitéz Jány Gusztáv vezérezredes fogadtatása volt, akinek személyében Kállay Miklós miniszterelnök köszöntötte „a visszatért hadvezért, a jó tisztet s a hűségesen engedelmesen, bátran, hősiessen küzdő magyar honvédet”. A hadvezér pedig meghatottan hangszólta, hogy becsülettel betartották minden honvéd jelszavát: „Istennel legfőbb Hadurunkért és a hazáért mindhalálig!” Megható és fölemelő volt a fogadtatás mélyesége és az értelem, akinek körébe szeretettel és megnyugvással érkeznek meg. A harc, amely egy nemzet sorsát dönti el, mindenkié, ezt felelőnk egy pillanatra sem szabad. S ha minden cselekvésünket a közös felelősség irányítja, részt vehetünk az örömből is, hős testvéreink és fiaink hazaérkezésekor, mert helytálltunk értük mi is. A szemük sugarából láthatjuk s a szívük dobbanásából fogjuk érezni.

A SOPRONI GAZDA- ÉS SZÖVETKEZETI NAP

ünnepi szónoka **BÁRCZAY JÁNOS** földművelésügyi államtitkár
 Nagy érdeklődés előzi meg a Falu-Gazdaszövetség által rendezett soproni ünnepséget

A VASÁRNAP előző számában bejelentettük, hogy a Falu-Gazdaszövetség folytatja az 1941-ben kezdeményezett, nagyszerű gazda- és szövetkezeti napok megrendezését és az idei, első ilyen ünnepi megmozdulást Sopronban rendezti, május hó 16-ikán.

A soproni gazda- és szövetkezeti nap a soproni Magyar Közművelődés Házának pompás nagytermében lesz, d. e. 10 órakor. Az ünnepséget a H. gykői Dalárda a Magyar Hírszeleggy előadásával vezeti be. Mayer János m. kir. titkos tanácsos,

v. földművelésügyi miniszter a Falu-Gazdaszövetség elnökének elnöki megnyitóján után Czillingger József dr., Sopron vármegye alispánja mond üdvözlő beszédet, majd Bárczay János dr. m. kir. földművelésügyi miniszter tartja meg ünnepi beszédét. Ezután Czettler Jenő dr. felsőházi tag, m. kir. titkos tanácsos, a Falu-Gazdaszövetség díszelnöke „A gazdatársadalom és a szövetkezeti mozgalom” címmel, Gács János pápai kamarás, országgyűlési képviselő pedig „Nemzetépítés és országrontás” címmel tart előadást.

A közlészások felhangzása után Szekeres László dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető igazgatója terjeszt elő a határozati javaslatokat, majd a Hegykői Dalárda a Himnusz előadásával fejezi be a nagyszerűnek ígérkező gazda- és szövetkezeti napot.

A soproni gazda- és szövetkezeti nap iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg és azon a szövetkezeti mozgalom és Sopron környéke közéletének számos vezető egyénisége vesz részt.

A Falu-Gazdaszövetség megvalósította a társadalmi rétegek keresztény és nemzeti szellemű összefogását

Mayer János m. kir. titkos tanácsos, elnök nyilatkozata a magyar erők egyesítéséről

A magyar közéletben egyre több szó esik a társadalmi osztályok, foglalkozási ágak szerint széttagozott erők egyesítésének szükségességéről, hogy az alkotó erők hiánytalanul a nagy közös cél, a győzelem, majd azután az országépítés szolgálatába legyenek állíthatók. Az egyetemes és nemzeti célú akció jelszavát — az erők egyesítésének gondolatát — utóbb egyesek politikai szervezkedés névjaira iparkodnak felhasználni, hogy egy táborba tömörítsék a politikailag egyformán gondolkodókat. A nagy eszmének ilyen módon való felhasználása természetesen nem eredményezhet általános nemzeti egységet, hanem csak arra alkalmas, hogy megerősítsen olyan politikai pártokat, amelyek az előző világháború előtti és utáni időkben a nép bizalmára méltatlanságnak bizonyultak, akár azért, mert — mint a szociáldemokraták — nemzetközi és osztályharcos alapon állva szembehelyezkedtek a nemzeti érdekekkel, akár pedig azért, mert — mint a baloldali pártok, — az irányításukban megnyilatkozó zsidó befolyás alatt a nemzetközi törekvésekkel szemben nem tudtak, vagy nem is akartak állást foglalni.

A magyar megújulás felé történt elindulás, a Szegedi Gondolat jegyében kialakult és egyre izmosodó jobboldali magyar társadalom vezetőférfiai sorra nyilatkoznak meg a baloldali, erőgyűjtő, de a nemzeti eröket szétbontó törekvések el-

len. A nyilatkozók sorában Mayer János m. kir. titkos tanácsos, ny. földművelésügyi miniszter, a Falu-Gazdaszövetség elnöke, a következő nagyjelentőségű nyilatkozatot tette:

— Mi sem természetesebb — és ebben valamilyen egyetértünk, hogy a mai időkben minden erőt egyesíteni kell, mert csak ez lehet biztosítéka a fengyelhatalmak oldalán kivívandó magyar győzelemnek. Az összefogásnak teljesen ösztönének és elhatározottnak kell lenni, de ilyen tömörülés csak erős keresztény nemzeti szellemben képzelhető el. Abban a szellemben, amelyet a szegedi nacionalista gondolat vezéralakja, Horthy Miklós Urunk testésít meg. Nemzeti — tehát nem baloldali — alapon egy nagy cél szolgálataiba kell állítani minden magyar társadalmi osztályt, mert most a nemzet léte vagy nemléte forog kockán. A politikai ellentéteket majd elintézhethetjük, ha vége lesz a háborúnak. Ezt annál is inkább valljuk mert a Falu-Gazdaszövetség a politikai kérdések teljes kikapcsolásával fennállása óta a falu kulturális fejlesztése érdekében hajtott végre programját és ennek keretén belül már régen megvalósította a nemzeti alapon álló társadalmi osztályok, munkások, kiscgazdák, középosztálybeliek keresztény és nemzeti szellemű összefogását.

Értekezlet a Szőnyi Gazdakörben

A tatai és gesztesi mintajárásokban úgy a szövetkezeti, mint a gazdaköri szervezés fokozatosan halad a fejlődés útján. Május 2-án Kovács János, a Falu-Gazdaszövetség titkára meglátogatta a szőnyi Gazdakört és résztvett annak értekezletén.

Dősa Elek elnök üdvözölte a megjelenteket és a Szövetség kiküldöttjét, akit főként előadása megtartására. Kovács János titkár előadása keretében ismertette a Szövetség munkásságát és felhívta a gazdák figyelmét arra, hogy ezekben a válságos és nehéz időkben különösen fontos, hogy a gazdatársadalom

összefogva dolgozzon mezőgazdaságunk fejlesztésén.

A nagy érdeklődéssel meghallgatott előadás után gyakorlati kérdések és kivánságok megbeszélése következett. Felvetődött a mezőgazdasági vandortanfolyamok tartása, vetőmagtisztítógép, szarptépegép és daráló kérdése, amik mind fontosak ahhoz, hogy a tudást és a többletermelést elősegítsük. A gazdakör tagjai egyhangúlag elfogadták az elnök előterjesztését, hogy a fenti kívánalmakat az illetékes fórumok elé terjesztik.

Utána Dősa Elek elnök megköszönte a Gazdakör tagjainak megjelenését és Kovács János titkár tájékoztató előadását, buzdítva a tagokat fokozottabb munkára és összefogásra.

Isten nap számosai

Schandl Károly dr. összegyűjtött tanulmányai a szövetség mozgalom 15 esztendejéről

Szövetkezeti mozgalmunknak s egyben a magyar gazdaság, főleg pedig a mezőgazdasági életnek tizenöt nehéz esztendejét — 1928-tól 1942-ig — tárja elénk Schandl Károly gyűjteményes munkája. Szerző a címben Széchenyi idézve, „Isten nap számosainak” nevezi azokat az ezreket és százazreket, akik a szövetkezetekben önzetlenül dolgoznak a kisemberek boldogulása érdekében, azaz alkotó munkát végeznek, vagyis teremtenek.

A munka gerincét a hitelszövetkezeti kongresszusokon másfél évtizeden át elhangzott előadások alkotják, amelyek egy-egy esztendő mérföldkövével jelzik a szövetkezeti mozgalom eredményeit. A magyar szövetkezeti élet történetének egy részlete ez a gyűjtemény s belőle meggyőződhetünk, hogy

a szövetkezeti fejlődés biztos és helyes úton halad az úttörők által kijelölt irányban.

A kongresszusi előadásokhoz csatlakoznak azok a tanulmányok, amelyek megvilágítják a szövetkezeti ügy kapcsolatát a különböző gazdasági, társadalmi és politikai kérdésekkel. Ezek alapján a történeti igazság alapján tárgyalják az egyes felmerült feladatokat s rámutatnak a szövetkezés társadalomépítő szerepére.

Schandl Károly összegyűjtött beszédeiben és tanulmányaiban páratlan történeti hűséggel vonulnak fel előttünk a legutolsó 15 év szövetkezeti és gazdasági eseményei. Annak a kornak az emlékei ezek, amelyet méltán nevezhetünk a magyar szövetkezeti mozgalom második hőskorának, hiszen

a trianoni országosonkítás s az infláció gyászos emlékei évei után úgyszólván a semmiből kellett újjáteremteni a magyar hitelszövetkezeti hálózatot. Ebben az időszakban erősen érvényesült az önségély elve s a szövetkezők többszázszoros táborának társadalmi összefogása pótolta mindazt, amit az előző szerencsétlen korszak elpusztított.

Schandl Károly ezt a munkáját — előszavában írja — szellemi muníciónak szánta elsősorban a hitelszövetkezeti mozgalom vezetőinek és híveinek, de mindazoknak is, akik szívükön viselik a földmivelő nép és a kisemberek sorsát és tudatában vannak, hogy nemzeti társadalmunk ez értékes rétegét főképpen a szövetkezeti önségély erejével lehet felemelni.

E könyvben az olvasó olyan útmutatót kap, olyan gazdag ismeretanyaghoz jut, amelynek a segítségével a mai kavargó eszmék és irányzatok zűrzavarában a szövetkezeti kérdésekben tisztán lát és megismeri a helyes, a nemzeti jövő felépítését szolgáló álláspontot.

KORMÁNYZÓI KÉZIRATTAL ELNAPOLTÁK AZ ORSZÁGGYŰLÉST

A képviselőház április 29-iki ülésének megnyitása után az elnök beszámolt az egyes bizottságok megalakulásáról. A Falugazdaszövetség ügyvezető alelnökét, Czermann Antalt a zárszámadást vizsgáló bizottság elnökévé, Csimadia Andrást igazgató-választmányi tagot pedig az állandó összeférhetetlenségi bizottság helyettes elnökévé választották meg.

Ezután Szinyei-Merse Jenő válasza és közoktatásiügyi miniszter benyújtotta a kántoraitól kiküldetésű és államszolgálatának szabályozásáról szóló törvényjavaslatot, majd az előadó ismertetette a magyar-szlovák társadalombiztosítási szerződés beikellyezéséről szóló belügyminiszteri törvényjavaslatot. A Ház a javaslatot elfogadta. Kisebbségi törvényjavaslatok és kormányjelentések beérkezése után Bánffy Dániel báró földmivelésiügyi miniszter beérkezett az állatorvosok államosításáról szóló törvényjavaslatot, amelyet lapunk más helyén ismertettünk.

A május elsejei ülésen megkezdtek a tanyai közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását, amelyet Hunyadi Buzás Endre előadó ismertetett.

Kifejtette, hogy a gazdasági fejlődés szempontjából is rendkívül jelentősége van a tanyai közigazgatás rendezésének. A javaslat kielégíti az önkormányzati igényeket s a pénzügyi megoldás nem ütközik különös nehézségekbe, mert erről a törvényhatóságok gondoskodnak. Nem fog komoly emelkedést mutatni a pótló és a tisztviselői létszám sem emelkedik, mert a belső tisztviselők kihelyezése útján látják el a tanyai kirendeltségeket munkaerővel.

Bánffy Dániel báró földmivelésiügyi miniszter benyújtotta ezután a növényegészségügyi törvényjavaslatot, amelyet ugyancsak a Vasárnap más helyén ismertettünk.

A tanyai közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat vitája során a törvényjavaslathoz felszólaló képviselők sorában Temesváry Imre rámutatott a tanyai utak jelentőségére.

Gesztyei Nagy László a közel kétfélmilliónyi tanyai lakosság halálát fejezte ki a törvényjavaslatért, mely a legfontosabb nemzetpolitikai kérdések egyikét oldja meg.

A képviselőház május 4-iki ülésén nagy érdeklődés mellett folytatta a tanyai közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat vitáját, a javaslat ellen csak az ügyvezető szélsőjobboldali képviselő foglalt állást.

Az ülés folyamán

Kállay Miklós miniszterelnök bejelentette, hogy legfelsőbb kormányzói kézirat érkezett. A Ház tagjai felállva hallgatták meg a kormányzói kéziratot, amelyben Öfömlétsége az országgyűlést elnapoltatnak nyilvánította.

A kézirat felolvasása után a Ház percekig lelkesen ünnepelte a Főméltóságú Urat.

Kállay Miklós miniszterelnök a MEP május 4-iki értekezletén indokolta meg az országgyűlés elnapolását. A nagy érdeklődéssel várt értekezleten a miniszterek, államtitkárok és a párt felsőházi és képviselőházi tagjai csaknem teljes számban vettek részt.

Az értekezletet vezette Lukács Béla országos elnök nyitotta meg, meleg szavakkal üdvözölve Antal István nemzetvédelmi mi-

nisztert titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából.

Vitéz Lukács Béla miniszter megnyitó szavai után Kállay Miklós miniszterelnök emelkedett szólásra és tüzetesen ismertette azokat az okokat, amelyek a kormányt arra az elhatározásra készítették, hogy a Kormányzó Ur Öfömlétségének a Képviselőház elnapolása iránti tervén előterjesztést. Ennek kapcsán a miniszterelnök a következőket jelentette ki:

— A Kormányznak az alkotmányos tényezőkhöz bizalma alapján rendíthetetlen elhatározása, hogy a háborús helyzetben a külpolitikával és a hadviseléssel összefüggő problémák tekintetében a kezdeményezést a saját maga számára tartsa fenn.

— A Képviselőházban a pénteki ülésen lefolyt események, valamint egyéb más, a parlament felelősségteljes működésével összhangzásba nem hozható jelenségek azt bizonyították, hogy a Kormányznak ezt a kétségtelen kötelességét a Képviselőházban nem minden oldalán hajlandók méltányolni, s olyan kérdések felvetését erőltetik, amelyek tárgyalását a kormány felelőssége tudatában elzárja az országra nézve nem tartja kívánatosnak. (Nagy éljenzés és taps!) Ezért a Kormány az országgyűlés elnapolása iránt tett a Kormányzó Ur Öfömlétségének előterjesztést, aki ezt az előterjesztést elfogadta. (Megújuló lelkes taps és éljenzés.)

A miniszterelnök beszéde további során nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a Kormány arról az úttjáról, amelyet bemutatkozó beszédében több mint egy évvel ezelőtt megjelölt, sem külpolitikail sem belpolitikail tekintetben semmi körülmények között le nem tér. (Nagy éljenzés és taps!)

Rámutatott ezután a miniszterelnök arra, hogy a parlament működésének szüneteltetése egyáltalán nem jelenti a kormányzati alkotómunka szünetelését, ellenkezően, a kormány tudatában van annak, hogy a törvényhozás munkálának szünetelése következtében órák az ország érdekében végzendő alkotómunka terén még fokozottab feladatok és felelősség hárulnak, s ebben a felelősségteljes munkában a parlament és az ország közvéleménye túlnyomó többségét jelentő párt is osztozik. (Helyeslés és taps!) Ennek az alkotó munkának az alkotmányos lehetősége annál is inkább fennáll, mert hiszen a Kormány a 42-es és 36-os bizottságok útján megvan a törvényes lehetősége arra, hogy az ország érdekében szükséges összes intézkedéseket megtehesse. Egyébként mind 6 mind a Kormány tiszta meg fogják találni a módot arra is, hogy az ország életére nézve fontos kérdésekről, kormányzati teendőkről és tervekről a nagy nyilvánosságot a parlament szünetelése alatt is időnkint megfelelően tájékoztassák.

A miniszterelnök hosszantartó és nagy éljenzéssel fogadott beszéde után vitéz Lukács Béla országos elnök a párt nevében hálás köszönetet mondott a miniszterelnöknek felszólalásáért és tájékoztatásáért és hangsúlyozta, hogy

„a párt vezére, a miniszterelnök mögött áll, minden ténylegkedésében, őt szívesen, bizalommal és hűséggel követi, nemcsak mint a parlament döntő súllyal rendelkező többségi pártja, hanem mint az ország lakossága politikai jogukat gyakorló nagy többségének képviselője is.”

Az értekezlet ezután lelkesen ünnepelte a miniszterelnököt.

FELSŐHÁZ

A felsőház ülését május 7-re hívták össze a legfelsőbb kézirat tudomásulvétele végett.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

A hét elteltével a tuniszi hídfőrt folytatott harcokban lényeges változás nem történt. Angolszász híradások szerint a támadások és ellenátalakítások megszakítatlan sorban váltogatják egymást az arcvonal minden szakaszán.

A tengelyes csapatok ellenállása továbbra is rendkívül szívós. Ellentámadásuk több ponton nemcsak megakadályozták az ellenség előnyomulását, hanem vissza is vették a támadókat.

Német és olasz részről érkező tudósítások úgy jellemzik az arcvonal legutóbbi szakaszát, hogy „a helyzet áttekinthetetlen.” Bizonyos azonban, hogy a brit-amerikai előnyomulás lényegesen meglassúbbodott. Lapunk zártkörű német hivatalos jelentés adata tudat, hogy az északi szakaszon a tengelyes csapatok új, kedvezőbb állásokat foglaltak el anélkül, hogy az ellenség észrevette volna.

A szovjet arcvonalról érkezett hírek szerint keleten még mindig a kubáni hídfőállás a harcok gyújtópontja, de Orel és Kurszk térségében is voltak kisebb jelentőségű harcok. Berlini jelentések nem tartják lehetetlennek, hogy a keleti hadszíntéren már a közeljövőben nagyobb harci tevékenység alakul ki.

A lengyel-szovjet viszály kitörése óta az északamerikai szembenállás a legnagyobb esemény, amelynek fejleményeit szűrt érdeklődéssel kíséri az egész világ közvéleménye. A sztrájkoló bányászok száma 570.000-re emelkedett. Roosevelt elnök közbeavatkozása a sztrájk kezdetétől 2 héttel elhárították. Az elnök intézkedése a kormány saját kezelésé-

veszi át a bányákat és a szén eladását, valamint szétosztását is.

A katyni erdőben talált lengyel tömegsírokat nemzetközi orvosi bizottság vizsgálta meg. Tizenkét különféle nemzetiségű orvostanár, köztük dr. Orsós Ferenc magyar professzor is. A bizottság valamennyi kiasott holttesten nvakszirtlövést állapított meg. A felvett jegyzőkönyv szerint az egyenruhák egészükben és részleteikben: lengyel egyenruhák.

A japán főhadiszállás jelentést adott ki a japán buvárhajók áprilisi eredményéről. A jelentés szerint a japán buvárhajó-fegyverem a hónap folyamán 35 ellenséges szállítóhajót süllyesztett el, összesen 220 ezer bruttóregiszter tonna tartalommal.

A hajók fegyverekkel, üzemanyaggal és élelmiszerekkel voltak megrakva.

A Magyar-Olasz Bank közgyűlése

A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság folyó hó 1-én Guido Romanelli öngyémeltősége elnökle alatt megtartott XXIII. évi rendes közgyűlése az igazgatóság valamennyi javaslatát egyhangúlag elfogadta. A közgyűlést követőleg megtartott igazgatósági ülésen újból Guido Romanelli öngyémeltősége választott elnöké, míg alelnökké ismét Gratz Gusztáv dr. öngyémeltősége és ügyvezető alelnökké Comm. Rag. Silvio Ruberti úr választották meg.

Antal István – titkos tanácsos

A Kormányzó Úr Öfömlétősága **Antal István** dr. nemzetvédelmi propagandaminisztert *m. kir. titkos tanácsossá* nevezte ki.

A kormányzói kegy ezúttal is olyan férfit ért, aki a keresztény nemzeti gondolatnak egyik legkiválóbb képviselője. Közéleti pályafutása során hervadhatatlan érdemeket szerzett a magyar ügy, a nemzeti Magyarország megteremtése és a belső front megszervezése érdekében.

Antal István a bolsevizmus letörése után az Országos Központi Hitelszövetkezet tisztviselője, majd a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége főtitkára volt és a Magyar Szövetkezés c. lapot szerkesztette. Kinevezése tehát ünnepe a magyar szövetkezeti mozgalomnak is.

Később, **Gömbös Gyula** kormányrajutásakor a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, majd igazságügyi államtitkár, a múlt év áprilisában tárcanélküli nemzetvédelmi és propaganda-miniszter lett. Kimagasló tehetséggel, mint pompás szónok, nagy és eredményes munkát végzett a nemzet belső megerősítése terén.

A hősi halált halt Kormányzóhelyettes Úr emléktáblája Szolnokon, a Futura gabonatarházának falában.

A Kormányzó Úr megérkezik a szolnoki Futura gabonatarházára előtt rendezett leleplezési ünnepségre.

A Kormányzó Úrtól *balra*: Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter; *jobbra*: vitéz Darányi Béla, a Futura alelnök-vezérigazgatója áll.

A növénykártevők 1939-ben 350 millió pengő értékű terményt pusztítottak el

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter benyújtotta a Házban a növényegészségügyről szóló törvényjavaslatot.

Az elemi csapásként fellépő kártevők elleni védekezés a jövőben államköltségen történik

Hazánkban az 1939. évben végzett becslések szerint a növénykártevők által okozott termésvesztés mintegy 350 millió pengőre rúgott. A mezőgazdaságnak ez a vesztesége oly nagy, hogy a növénykártevők leküzdése jövedelmezőségi és közellátási szempontból is elsőrangú fontosságú feladat. De szükség van a növénykártevők elleni fokozottabb védekezésre azért is, hogy a mezőgazdaság fejlesztésével az elért eredmények kárba ne vesszenek.

A növényegészségügyi törvényes szabályozása jelenleg nem egységes, mert hat különböző törvényben is találhatók a növénykártevők elleni védekezésre vonatkozó rendelkezések. Különösen a rendeleti jogalkotás terén hiányos a növényegészségügynek egységes és átfogó szabályozása, mert ma mintegy 350 rendeletben elszórtan találjuk

meg az idevonatkozó rendelkezéseket. Szükségessé vált tehát egységes keretbe foglalni mindazt, ami a növényegészségügyi kérdésekkel kapcsolatos.

A növényegészségügyről Romában alkotott és az 1936. évben nálunk is becikkelyezett nemzetközi egyezmény részletes útmutatásul szolgál arra vonatkozólag, hogy ezen a téren milyen intézkedéseket kell megtenni. *Ében az egyezményben hazánk kötelezettséget vállalt arra, hogy növényegészségügyi törvényt alkot.* Ezek alapján **Bánffy Dániel** báró földművelésügyi miniszter törvényjavaslatot készített a növényegészségügyről és azt alkotmányos tárgyalás végett április 30-án, pénteken a Házban benyújtotta. Ez a törvényjavaslat egységbe foglalja a növénykártevők elleni védekezésre vonatkozó rendelkezéseket és továbbfejleszti a védekezést. A törvény-

javaslat nagyrésztben keretrendelkezéseket tartalmaz, hogy annak alapján lehessen azután megtenni a mindenkor szükséges intézkedéseket.

A javaslat XV. fejezetből és 36 §-ból áll.

Az 1-4. §. a növényegészségügygel kapcsolatos fogalmi meghatározásokat tartalmazza.

Az 5-6 §. alapján a növénykártevők behurcolásának és elterjedésének megakadályozása érdekében behozatali tilalmat lehet elrendelni és a fertőzött küldeményeket vissza lehet irányítani, meg lehet semmisíteni, vagy fertőtleníteni.

A 7-10. §. rendelkezik arról, hogy

a kártevők megjelenésének megelőzése végett növényegészségügyi megfigyelő szolgálatot kell szervezni.

fertőzött területeken meghatározott velérforgót, vagy növénytermesztési eljárást lehet elrendelni és meg lehet tiltani bizonyos növények termesztését.

A 11-12. §. szerint

az elemi csapásként fellépő kártevők, pl. kolorádóbogár elfojtása államköltségen történik.

Ilyen rendelkezés addig csak a saskajáráásra volt meg. Új rendelkezés itt még az is, hogy a növények piaci árusítását növényegészségügyi ellenőrzés alá lehet helyezni, sőt korlátozni lehet.

A 13. §. kötelezővé teszi,

hogy a növénykártevők ellen mindenki védekezzék.

Erre ugyan ma is van rendelkezés, de a 14. §. kiegészíti ezt még azzal, hogy a *közületek a költségekről is kötelesek gondoskodni.*

A 15-21. §. részletesen szabályozza a kötelező védekezést és a kártevőknek közérővel történő irását, valamint ennek költségeit, a növényegészségügyi zárlatot és a fertőzött növények kiirtásának ellenőrzését.

A 22-23. §. rendelkezik a növényvédő szerek, eszközök és gépek engedélyezéséről és forgalombahozataláról és a növényvédő szereket kivéve a közegészségügyi törvény hatálya alól.

Jelentős rendelkezést tartalmaz a 24. §., amely

törvényhatósági növényegészségügyi alapok létesítését teszi kötelezővé. Ez biztosítja azt, hogy a növényegészségügyi munkálatok végrehajtási költségeire mindenütt megfelelő fedezet álljon rendelkezésre.

A 25. és 26. §. a ma is működő Országos Növényegészségügyi Tanácsra és Országos Növényegészségügyi Intézetre vonatkozik.

A növényegészségügyi szakigazgatást ma a növényegészségügyi körzetvezetők látják el, akik helyett a 27-29. §. növényegészségügyi felügyelőket szervez.

A 30. és 31. §. a jelenleg is működő növényegészségügyi helyi megbízottak és növényegészségügyi hírszolgálat kérdéseit rendezi.

A 32. §. a növényegészségügyi vizsgálati és engedélyezési díjak-

A Kormányzóhelyettes Úr emléktáblájának leleplezési ünnepsége Szolnokon.

Középen: Horthy Miklós, Magyarország Főfömlétőségi Kormányzója; tőle *balra*: a hősi halált halt Kormányzóhelyettes úr özvegye; Kállay Miklós miniszterelnök; Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter; Antal István nemzetvédelmi és propaganda miniszter. A Kormányzó Úrtól *jobbra*: ifj. Horthy Miklós; Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter. A kép jobbsarkában vitéz Darányi Béla, a Futura alelnök-vezérigazgatója foglal helyet.

PÉTI NITROGÉN MŰVEK R.T.

Budapest, V., Nádor-utca 21

Péti Mészsalétrom, Péti Só
Kénsavas ammóniák, Szénkéneg

jadara, etetés előtt vízbe áztatott malátácsira. Idősebb (9-12 hetes) borjú számára már jó abraktakarmány a búzakarpa, borsódara, árpa, kukoricadara, szárított cukorrépszellet is.

Az abrakhoz keverjük 0.5 százalékkal konyhasót!

A mészszükséglet kielégítése érdekében réti széna etetése mellett keverjük az abrakhoz 1 százalékos szénasavas meszet. (Ha azonban kénytelenek lennünk a réti he-

lyeti pillangószénát etetni, akkor a mészadagolás felesleges.)

A szópós borjú kb. annyiszor félkiló abrakot és félkiló szénát tud elfogyasztani, ahány napos. Wellmann prof. feljegyzései szerint a borjú 3 hónapos koráig megeszik kereken 50 kg. szénát és ugyanannyi abrakot.

Diétás okokból kaphat némi nedvűs takarmányt, így tisztára mosott és felszerelt muroképt vagy takarmányrépat is.

Miért kapják meg késedelmesen a termelők a nekik járó olajipari erőtakarmányokat

Az utóbbi időben a gazdaközönség részéről sok panaszt hallatszik amiatt, hogy az ipari növények termesztésére kötelezett gazdák a kormányrendelet folytán nekik járó olajipari erőtakarmányt, illetve darált nem kapják meg idejében. Ezekkel a panaszzal kapcsolatban hivatalos helyről felhívják a gazdaközönség figyelmét arra, hogy

az olajipari erőtakarmányok kiadásának gyorsaságát az határozza meg milyen ütemben tudják az olajipari üzemek az olajos magvakat ki-sajtolni és extrahálni. Bár a hazai összes olajgyárak teljes üzemmel dolgoznak az előző évihez képest lényegesen emelt 1942. évi olajmagtermet csak egész évi üzemmel tudják feldolgozni.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy az olajos magvakból előállított erőtakarmányok mintegy 90

százalékát az olajos magtermelők kapják vissza, akkor megtekinthetjük a gazdák magyarázatát annak, hogy a gazdák jelentős része miért nem kapta meg a neki járó olajipari erőtakarmányt és beláthatjuk azt is, hogy ezért az erőtakarmányok szétosztásával megbízott vállalatok okolni nem lehet. A m. kir. Ipari Államhivatal mindent elkövet, hogy az olajüzemek teljesítőképességét a legveszélyesebb fokozatra, a földművelésügyi minisztérium pedig az erőtakarmány kiszolgáltatására kötelezett vállalatokat ellenőrizze abból a célból, hogy a kigyártott erőtakarmányokat nyomban továbbítsák a termelőkhez. Ennek ellenére is

az ismertetett okok miatt előreláthatólag csak ez év augusztusáig lesznek a termelői járandóságok teljesen kiadhatók.

Új szervezet létesül a mezőgazdasági termékek értékesítésének ellenőrzésére

A közellátási minisztérium az új termelési és beszállítási rendszer közigazgatási megszerzése után az agrártermékek felvásárlását, illetve a joggyorsítóhoz való eljuttatását is szabályozni kívánja.

A közellátásügyi miniszternek az a szándéka, hogy egyes volt kivélti egységeket szervezzen át és helyezzen közvetlenül állami felügyelet alá, ezekre bízják a megbízott vagy ezután kijelölendő kereskedők által felvásárolt áru nyilvántartását, a beszállítás ellenőrzését. Kilenc ilyen közérdeklő közellátási szervet kapna megbízást, a szervek maguk azonban kereskedelmi ügyletekkel nem foglalkozhatnak.

A gabona és szemesztermények átvételének irányítását a Hombár végezné, amely eddig a Futura gabonagyűjtési főosztályaként működött. Most a Hombárt elválasztják a Futurától, önálló intézménnyé alakítják. A kereskedelmi forgalmat továbbra is a Futura főbizomisosai végeznék, akik főként az

állam által irányított Hombár gyakorolná az ellenőrzést.

A zsir, hús és más állati termékek átvételét a legutóbb újra átszervezett MAESZ, a Magyar Állati és Állati Termékek Értékesítő Szövetkezte végezné. A baromfi és tojás átvételét a Baromfikivételi Egyesülés irányítaná, természetesen megfelelő átszervezés után. A hüvelyesek és olajosmagvak összegyűjtésének központi szerve a Magyar Hüvelyes és Olajosmagkivételi Egyesülés feladata lesz, amelynek e célból elhagyják a kivélti szót. A burgonya és hagyma összegyűjtésére, valamint az ezzel kapcsolatos kereskedelem megszerzésére a Futura érdekköréhez tartozó METESZ, a Mezőgazdasági Termelői Egyesült Szövetkezeti Egyesülés irányítja. A paprika, valamint a tej és tejtermékek átvételét külön közérdeklő szerv létesül. Az új szervek a régi Paprikakivételi Egyesülés, valamint az OMTK eddigi funkcióinak bizonyos részét is ellátják majd. A takarmányértékesítési szerve a Magyar Mezőgazdák Szövetkeztének és a Zöldmező Szövetkezetnek eddigi szaktevékenységéből származik ki, ugyancsak központi szervezett alakjában. Végül a magértékesítés terén a Magyar Mankivételi R.T. nyert irá-

nyító szerepet belföldi viszonylatban is az áruk összegyűjtése tekintetében.

Mindezeknek a kereskedelmi irányítói felvásárló szervezeteknek a központja Budapesten lesz, de körzeti kirendeltséget tartanak majd fenn a legtöbb vármegyében, vagy legalábbis országrészekben, hogy a helyi teendőket megfelelően elláthassák.

A beszállításra kerülő különböző élelkek tényleges átvételét, jóváírását, tárolását és szállítását vidéken a termelő és fogyasztók közötti kormánybiztosi kirendeltség alapján kereskedői szervezet végzi a szakmabeli irányítói intézményekkel egyetértésben.

Gondoskodik a közellátási kormány arról, hogy ebbe a munkába a kisebb kereskedők és cérek is bekapcsolódhassanak.

A kötelezően beszállítandó zsir közésgyenkinti összegyűjtése

Mint ismeretes, a kormány két évvel ezelőtt szabályozta, a zsirbeszállítási kötelezettséget, amikor kimondta, hogy minden közfoglaltatásra levágot sertés után 3-3 kg zsirt és minden magánfoglaltatásra levágot első sertés után ugyanekkor 3, minden további levágra ugyancsak 3 sertés után pedig 6-6 kg olvasztott zsirt kell beszállítani. Ezt a kötelezően beszállítandó zsirt a községi zsirgyűjtő állomások veszik át, átvételi elismervény és a zsir hatóságilag megszabott árának kifizetése ellenében. A községi zsirgyűjtők az általuk összegyűjtött zsirmennyiséget a járási zsirgyűjtőnek adják át, ahonnan a zsir elszállításához szükséges ládákat vagy más tartályokat igényelhetik. A gyűjtési tevékenység és a szállítási költség fejében a községi zsirgyűjtők kilogrammonként 14 fillér jutalékot kapnak. A sertésvágási engedély kiadása a községi előjáróságok hatáskörébe tartozik, amelyek egy-egy magánháztartásnak a háztartáshoz tartozó személyek száma szerint legfeljebb 6 darab sertés vágására adhatnak engedélyt, 7-20 db sertés vágására a közellátási kormánybiztos, ezenfelül pedig csak a közellátási hivatal jogosult engedélyt adni.

Az összegyűjtött zsirt a községi zsirgyűjtőtől sem a községi előjáróság, sem másféle hatóság igénybe nem veheti, hanem a községeknél összegyűjtött mennyiséget be kell szolgáltatni a járási zsirgyűjtőhöz, amelynek feladata a minőség ellenőrzése is. A járási zsirgyűjtők a hozzájuk beszállított zsirkészletet kötelesek esetről-esetre a székhelyükön legközelebb eső egyenlítő üzemnek beszállítani, amely aztán az így összegyűjtött zsirkészleteket közellátási célra szolgáltatja be.

A községek ellátatlan lakosságát a vételi jegyek felhasználása során beszerzett, helyi fogyasztásra szánt részttermékekből kell lehetőség szerint ellátni. Ahol azonban nem volna elegendő sertés beszerzés, ott a községi előjáróság engedélyt kérhet az alispántól arra, hogy a helyi zsirgyűjtőnél összegyűjtött zsirkészlet legyen a helyi zsirszükséglet kielégítésére felhasználható.

GAZDATUDOMÁNY

A szópós borjú táplálása

Az élet első napjaiban a borjúra kétségkívül a főcsej van legkedvezőbb tápláló hatással; minthogy pedig ilyen csök követlenül a borjuzás után 4-6 napig választ el az anyai tejtől, kell, hogy az újszülött borjú egy hétig anyjának vagy olyan dajkájának tejtől táplálkozzon, mely ugyanazon napon vagy legfeljebb 2-3 nappal előbb borjazott.

Hányszor szoptassuk a borjút napjában? Ennek a kérdésnek mérlegelésénél induljunk ki abból, hogy az újszülött borjú ojtógyomorral alig 1 liter irtartalmú. Ezzel szemben — tapasztalat szerint — az 1-2 napos borjú 2 és fél-3 liter, a 4-5 napos 4 liter, a 6-7 napos 4-5 liter, a 10-14 napos 6-8 liter tejet szívesen fogyaszt és jól értékeli. Tekintettel egyrészt a gyomornak esékely befogadóképességére, másrészt arra, hogy az emésztőszervek jobban fel tudják dolgozni a több ízben nyújtott kis adagot, mint az egyszerre felvett nagyobb adagot, az első és második héten engedjük a borjút minél gyakrabban az anyai emlőhöz. Így az első és második héten szoptassuk naponta ötször, a harmadik és negyedik héten 4-szer. Az 5 hetes borjúnál a szoptatások száma naponta 3-ra csökkenthető. A naponta 2-szeri szoptatás még akkor is elegendő, mert a gyomor befogadóképessége még így se lenne elegendő az értékesíthető tápanyagmennyiséggel, másrészt a könnyen emészthető tej a gyomorból csakhamar kiürül s így a szoptatások közti hosszú, 10-14 órai időközben a borjú nagyon meglehzne. Ennek pedig esetleg mohó ivás, gyomormegterhelés, a tejnek a bendőbe ömlése, így emésztési zavarok (hasmenés, felfúvódás, kólika) lennének káros következményei. A naponként kétszeri szoptatásra legkorábban 8 hetes korban térhetünk át, mikor a borjú már szénát és abrakot is fogyaszt számottevő mennyiségben.

Ha a borjú már 3 hetet eltöltött, akkor kezd szaladni. Ilyenkor adjunk eléje finom, virágzás elején kaszált, meg nem ázott rőtiszénát, hogy fokozatosan táguljon a bendő is és jusson vele a borjúnak elegendő ásványi tápanyag is. A lucerna és herérszéna nem megfelelő takarmány a szópós borjúnak, mert e szénaféleszegek szára rendszerint durva.

A 4. héten a borjú már abrakot is fogyasztson. Legjobb abraktakarmánya a zsirűs és könnyen emészthető zab zúzott állapotban. Hozzákeverhető lenmagliszt, lenmagpogácsa, földidőpogácsa, szó-

BAKTONIT NÉLKÜL NE VESSEN lucernát, borsót és más pillangós-virágot A BAKTONIT-ojtás növeli termését

BESZEREZHETŐ A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE növényvédelmi osztályánál,
Budapest, VI, Fővös-utca 25 a és kirendeltségeinél.

Államosítják a helyhatósági állatorvosokat

Az ország mintegy 6 milliárdnyi értéket kitevő állatállományának megővése nemcsak a háborús viszonyok között elsőrendű közérdek, hanem a háború utáni világgazdasági helyzetben is mezőgazdaságunknak egyik legfontosabb törekvése. Ezt a célt akkor lehet elérni, ha a megfelelő állategészségügyi intézményeken és rendszabályokon felül kellő számú, megfelelő képzettségű és egységes vezetés alatt álló szakemberek is állnak rendelkezésre. Az 1900:XVII. t.-c. az állatorvosi közszolgálatot államosította ugyan, de a városoknak és községeknek meghagyta azt a jogát, hogy a helyi vonatkozású állategészségügyi teendők elvégzésére helyhatósági állatorvosokat alkalmazhassanak. Ez a körülmény az állatorvosi szolgálat kettősségét eredményezte. Épp ezért az 1928:XIX. t.-c. tárgyalása során a képviselőház országos határozatot fogadott el, amely szerint „a Ház utasítja a földművelésügyi minisztert, hogy az állatorvosi szolgálat államosításáról lehetőleg törvényjavaslattal terjesszen a parlament elé”.

Az államosítás útjában álló nehézségek miatt ezideig nem nyílt mód arra, hogy az országos

határozat valóra válhassék. Mint-hogy azonban az azóta eltelt idő alatt mindazok az okok, amelyek az állatorvosok teljes államosítását indokolták, még fokozottabb mértékben jelentkeztek.

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter elhatározta a kérdés rendezését s törvényjavaslatot készített ez ügyben, amelyet a képviselőház folyó évi április 29-iki ülésében nyújtott be. Ezzel az állatorvosi közszolgálat teljes államosításának kérdése nyugvóponttra jut. A törvényjavaslat alapján az állatorvosokat az ország területén arányosan lehet elosztani.

Ma ugyanis az a helyzet, hogy egyes vármegyékben, más vármegyékhez viszonyítva, egy állatorvosra jóval több állat esik, mint amennyinek egészségügyi gondozását ellátni képes. A törvényjavaslat ezenfelül a hatóságok és az állategészségügyi szakközegek feladatkörének ma fennálló aránytalan megosztását is rendezni kívánja, ami által az állatjárványok sikeresebb és gyorsabb leközlése várható.

HIREK

A Kormányzó Úr és a japán császár táviratváltása. A Kormányzó úr Ófömlétsége a japán császár Ófelségének születésnapja alkalmából lidvözlő táviratot küldött. Hirohito császár a következő táviratban válaszolt: „Magyarország kormányzója Ófömlétségének. Mélyen meghatva Fömlétségedet szívlelés jökiadásáig, kérem Fömlétségedet, fogadj meg köszönetemet. Hirohito.”

A Gyermekevédő Liga közgyűlése. Az Országos Gyermekevédő Liga és Gyermekekszanatórium Egyesület május 2-án tartotta **Albrecht** királyi herceg emlékére melletti évi rendes közgyűlést. A Liga az idei gyermeknapokat május 7-8-án rendezi. Minden remény megvan rá, hogy az idei gyűlés eredménye meghaladja a tavalyi 620 ezer pengő eredményt. A közgyűlésen elmondott záróbeszédében **Albrecht** királyi herceg bejelentette, hogy a Liga a 6-12 éves hadiárvekat ingyen adultebi.

Megnyílt a Haditüdősítő Kiállítás. Vitéz nagybaconi Nagy Vilmos vezérezredes, honvédelmi miniszter május 2-án megnyitotta a Pesti Vigadó termeiben rendezett **Haditüdősítő Kiállítást.** Az innespies megnyitáson a kormány több tagja és a magyar közélet számos kiválója jelent meg.

Magyar újságírók látogatása Zágrábban. A zágrábi külföldi újságírók klubjának megnyitására a horvát külügyminiszter meghívására a magyar sajtó képviselőiben **Koloszváry-Boreca Mihály, az Országos Magyar Sajtókamara** elnöke és **Zimmer Ferenc,** a Kamara újságírói főosztályának elnöke Zágrába utazott, ahol innespiesen fogadták őket.

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter látogatása Keeskeméten. Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter **Bárczay János, Bárányos Károly és Konkoly-Thege Sándor** államtitkárok kíséretében április 30-án Keeskemétre érkezett a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara megtekintésére. A miniszter megtekintette a Kamara különféle intézményeit.

Felvétel a Vakok Intézetébe. A Vakok József Nádor Kir. Orsz. Intézete az 1943-44. tanévre felvétel vallás, nemzetiség és nemre való tekintet nélkül, világtalan gyermekeket. A felvételi kérvényhez szükséges nyomtatvány az intézet igazgatóságától díjtalanul szerezhető meg. A kérvényeket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz intézve folyó évi június hó 15-ig kell a Vakok József Nádor Kir. Országos Intézete igazgatóságánál (Budapest, XIV., Ajtósi Dűres-sz. 39. Telefon 496-977) benyújtani.

Tilos az idei liba és kacsá vá-gása. A hivatalos lap április 30-iki száma közölte a közellátásügyi miniszter rendeletét, melynek értelmében a rendelet megjelenésének napjától kezdve 1943 szeptember 15-ig idej kelte-től libát és kacsát fogyasztásra levágni nem szabad. Nem vonatkozik ez a tilalom a kény-szerforgalomszerű, az így levagott libát vagy kacsát azonban forga-lomba hozni nem szabad és azt a tenyésztő csak saját háztartásá-ban használhatja fel.

TEL 128-042

Egy hangverseny helyett három lesz Szolnokon. Pár nappal ezelőtt hirdették meg Szolnokon a május 18-ára tervezett **Marnitz hangversenyt,** s máris akkora érdeklődés nyilvánult meg, hogy a jegyeket kinyomtatásuk előtt elfogytek. A Marnitz névvel márkázott népszerű koncertek iránt előlegezett nagyfokú bizalmat a patinás nevű rendező azzal hálalta meg Szolnok közönségének, hogy a május 18-i koncertet megháromszorozta s elhatározta, hogy május 18-án kétszer is rendez hangversenyt a nagy tiszaparti kultúropontban. Erre is akkora az érdeklődés, hogy alighanem egy harmadik hangverseny lenne szükséges, ha a közreműködő művészek nem lenne-nek másuttal elfoglalva. Már pedig a koncert olyan nevet vonultat fel, hogy őket Budapest sem né-lkülözheti két nappal tovább. A hangverseny szájára Kelly Anna lesz, a háborús dalok legnépsze-rűbb interpretátora, akinek valamennyi fellépése mámoros ünneplésbe ful. Fellépnek a népszerű pécsi Óregdiákok, **Legényei József dr.,** a kivánsághangversenyek népszerű konferánza, a **Légiórék** 80 tagú zenekara **Doroszlav Károly** vezényletével. Dr. **Hosszú Zoltán,** aki az egyik nap konferán is (hétfőn). **Giilliam Henry,** az ismert tangoharmonika művésznő, **Cselényi József, Tabányi Mihály, Kántor Béla** és egy sor **Marnitz-sztár,** akik valóban a népszerű szórakozás nagy ünneppé fogják avatni a két szolnoki **Marnitz** hangversenyt.

A háziasszony szerepe a közellátásban

Ruha, harisnya, cérna

Most, amikor a háború harmadik esztendejében ruhaanyagaink nagy része „műrost”-tal van keverve, mindenki előszedi a rongyoszsakot és minden felhasználható darabot újra átvizsgál. Bizony most megtanulnak takarékoskodni asszonyaink és esodálkozva állapítják meg, hogy az évek előtt felretett, rongyok közé dobtott maradványokból, „elhasznált” ruhafélékből milyen elsőrangú öltözetet csinálhatnak s mennyi értékkel rendelkeznek még!

Okosan teszi minden asszony s leány, ha átalakítással, kombinálással felhasználja régebbi ruhadarabjait, hiszen ma

a takarékoság nemzetfenn-tartó erény s a pazarlás hazaárulás.

Akinek azonban már végleg elfogyott az átalakítanivalója, annak sem szükséges kétségbeesni, mert kormányzatunk intézkedésére már gyártják a nyári közellátási textilanyagokat, alsó- és felsőruhákat, ágyneműanyagokat, kötött szövetű árukat. Ezeknek a típusműveleteknek az összeállításánál természetesen szigorúan számbavették a rendelkezésre álló nyersanyagok mennyiségét, minőségét és a legfőbb szempont az volt, hogy a kis- és középkere-setű néposztályok jussanak első-sorban egyszerű, de tartósminőségű ruházati anyaghoz.

Intézkedés történt egyben arról is, hogy a háztartások **cérnaszükségleteit** ki tudják elégíteni. Fehér és fekete szímben úgynevezett **népcérnát** hoznak forgalomba, amely erős minőségben készül.

A műselyemből készült női harisnyákban az utóbbi hónapokban csaknem mindenütt hiány mutatkozik. Nyáron a falusi leány és asszony szívesen jár mezitláb, tőlre azonban mégis csak gondoskodni kell a láb befedéséről, a gyermekek részére is. Milyen helyes és okos dolog lenne, ha a falusi családok visszatérnének a harisnyakötéshez s az

újabbban divatba hozott műselyem-harisnyák helyett maguk készíthetnek járnának újra a leányok, asszonyok! Persze, ilyenkor, tavasszal és nyáron elég tenyivaló akad a kertben és mezőn az asszony nép számára is, de alig van család, ahol ne akadna egy háziorvó öregasszony, aki szívesen elköthet, ha anyagot adunk a kezébe. Már csak azért is sokkal többet érnek ezek a harisnyák, mert ha kilyukadnak, hozzákötéssel újra használhatóvá tehetjük.

Kánya Terézia

SZÓJA KÖZÖTT LEHET TENG-ERIT TERMELNI, DE CSAK MINDEN KILENCEDIK SZOBAN. A földművelésügyi miniszter értesítette a m. kir. gazdasági felügyelőket, hogy nem emel ki-fogást az ellen, ha a szójatermesztésre kötelezett gazdák a szójavetés minden kilencedik sorában, vagy még emel ritkábban ten-gert vetnek, illetve tengerit termelnek. Hangsúlyozza azonban a földművelésügyi miniszter, hogy a szó-ját a zardálkodónak főtermékeként kell termeszteni, tehát a szójának köztesként való termesztését nem engedélyezi. Ezt a kedvezményt ebben az évben kísérletképpen adja meg a gazdáknak a minisztérium, abban a reményben, hogy a kukorica által adott beárnyékoltság a magképzés idejében védi meg a szójt és a mag mennyiségére kedvező befolyással lesz. Felhívja továbbá a gazdaközönséget figyel-met arra is, hogy a kötelező ter-mesztésre csak azon területek szá-míthatók be, ahol a gazdák a ten-gert a szója kilencedik vagy en-nél ritkább sorokban termesztik.

MINDEN HANGSZERT
legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves **Reményi Mihály** hangszerlelőpén. Budapest, VI/15, Károly-utca 58-60. Kérje st. sz. díjmentes árjegyzékemet.

Rács György: Kölyökbanda. Ifjúasági iródiában új hangot üt meg **Rács György** kitűnően felépített regényével, amely a Modern kiadásában jelent meg. Hősei mai gyermekek, akik már az iskola padjában megtalálják azt az igazságot, hogy napjainkban csak az az ember élhet meg s annak van jövője, aki korán megismerkedik a gyakorlati élettel. A környezet, amelyet **Rács György** regényében felvázol, polgári ugyan, de a szereplőket áthatja a nehéz idők köznapú hősiessége. Fiatl diákok fészkelnek nekik az életnek egy muzsikás háború keretében, amely az író tételét igazolja, hogy minden ember annyit ér, amennyit tud. Ezek a kisdíjakok, árnygyerekek és az élet apró eseményei átvezetve megtanulnak s harmonizálni, nem is sejtve, hogy az életük komoly alapjait fogják egyszer megvetni tudásukkal. A poétikus fejezetekkel átszőtt történet némiképpen kulcsregény is, mert egyik alakjában, a harmónika melegsívű és bőkezű mecenásában, a kis hősök nagy barátjában nem nehéz az élő szereplőt, **Marnitz Frigyes** felismerni.

Idengből szerződötett mezőgazdasági munkások kenyérgabona-ellátása

Két földműves hadiársvát nevel fel a kecskeméti Kamara. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara válaszára a *Gesztyeli Nagy László* dr. igazgató kezdeményezésére elhatározta, hogy két földműves hadiársvát iskoláztat, felneveltet és kertmunkássá való kiképzésük után álláshoz is juttatja őket.

A közellátásügyi miniszter 520.000/V. szám alatt valamennyi közellátási kormánybiztoshoz körrendeletet intézett, amelyben szabályozta az idengből szegődött mezőgazdasági munkások kenyérgabona-ellátását.

A rendelet szerint az a munkavállaló aki kenyérgabonajegyére fejadóját már megkereste vagy megvásárolta, nem követelhet munkaadójától újabb fejadót, mert ez kettős ellátást jelentene, ami sem a jelenlegi kenyérgabonakészletek esetkéi volta miatt, sem pedig az igazságos és egyenlő elbánás elve szempontjából nem engedhető meg.

Ezzel szemben a miniszteri körrendelet utal arra, hogy már a múlt év szeptember 19-i 564.225/V. számú közellátási miniszteri körrendelet felhatalmazta a városok polgármestereit és a községi előjáróságokat, hogy annak a munkavállalónak, aki évi fejadóját előzetesen beszerzte vagy megkereste, akinek tehát kenyérgabonájegyén már nincsen gabonaszelvény, kiadassanak kenyérgabona-váltószelvényt — amely eredetileg csak a háztartáshoz tartozók részére volt rendszeresítve — olyan kenyérgabonamennyiségről, amennyi kenyérgabonát a munkavállaló lakóhelyén a Hombár-bizományoshoz szolgáltat, mielőtt munkahelyére áttörne. E kenyérgabona-váltószelvény leadása ellenében azután a mezőgazdasági munkás munkahelyén megkaphatja munkaadójától kenyér- és liszt-előirányozást, a gazdaság pedig az ily módon kiszolgáltatott kenyérgabonáról a neki átadott váltószelvénnyelkel tartozik elszámolni. A kenyérgabona-váltószelvény gabona- és vörösmalé szelvénye egy-magában, vagyis levágyva is érvényes és elfogadható, míg a rendes kenyérgabona-szelvény ezzel ellentétben a jegyről levágyva érvénytelen.

Kenérgabona - váltószelvényt a községi előjáróság a munkavállalónak természetesen csak akkor adhat ki, ha a munkavállaló igazolja, hogy a megfelelő mennyiségű kenyérgabonát a Hombár bizományosának beszolgáltatta.

Ha valamely munkavállaló úgy megy el munkahelyére, hogy sem az ellátására szükséges kenyérgabonát, sem még beváltatlan kék kenyérgabonajegyét, sem kenyérgabona-váltószelvényét nem vízi magával a közellátásügyi miniszter most ismertetett rendeletében — a mezőgazdasági munka zavartalanlásának biztosítása érdekében — nem tesz észrevételt az ellen, hogy a munkahely szerint illetékes községi előjáróság a munkaadó gazdaságának váltószelvényt adjon ki.

melnyek ellenében a munkaadó gazdaság a munkás élelmiszereire szükséges kenyérgabonát megöröklétesse.

Ilyen esetben azonban a munkaadó köteles a községi előjáróságnak az ily módon kenyérgabonával ellátott munkavállalókról két példányban olyan kimutatást adni, amelyben a munkavállaló neve, születési

éve, valamint állandó lakóhelye fel van tüntetve.

Ha a munkavállaló lakóhelye különböző községekben van, a kimutatást minden egyes községhez tartozókról külön-külön kell elkészíteni. A két kimutatás közül az egyiket a munkahely szerint illetékes községi előjáróság köteles a munkavállaló lakóhelye szerint illetékes községi előjáróságoknak megküldeni s azt értesíteni, hogy milyen kenyérgabonamennyiségről, kik részére szolgáltatott ki kenyérgabona-váltószelvényt.

A mezőgazdasági munkavállaló lakóhelye szerint illetékes községi előjárósága ez értesítés értelmében gondoskodni tartozik arról, hogy a munkavállalóknak ellátott munkavállalóktól otthon maradt családja, vagy más hozzátartozója a kiadott váltószelvénnyel megfelelő kenyérgabonamennyiséget szolgáltassa be a legközelebbi Hombár-bizományoshoz és vágya le a munkavállaló kék kenyérgabonajegyéről a megfelelő vörösmalé szelvényeket.

Ha olyan munkavállaló szegődik el mezőgazdasági munkára, akinek ezidei kenyér- és lisztjegyé, nem pedig kék kenyérgabonajegyé volt, az tartozik a lakóhelye szerint illetékes városi polgármestertől, vagy községi előjáróságától élelmiszeri kijelentést kérni, amelynek alapján munkahelyén kap kenyér- és lisztjegyét.

Deveser h. Diósgyőr hák., kis Áll. felh.ával. Honorárszentmárton oák., Jánk oák., Királyhelme hák., Koppanyszató oák., Mezőkövesd hák., Nagybereza oák., Pálháza oák., Pered ok. és o. se. vásár, Szany oák., Szászregén ok., Szolva há., Tiszalók oák., Tiszalujk ok. — Május 14. péntek: Abaujszina oák., Felmsócsod oák., Mike oák., Rimaszombat oák. — Május 15. szombat: Endrő oák., Keresztes oák., Királyháza oák., Szegvár ok., Tótszerdahely oák.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Turi András, Igrici, 1938. évi márkakeresményét reklámoló lapját megkaptuk és illetékes helyre továbbítottuk, ahonnan bizonyára tájékoztatni fogják az ügy állásáról. Amennyire mi a kérdést ismerjük, — hiszen állandóan érdeklődünk ennek a régen hűződő ügynek állása felől, — illetékes tényezőink mindent elkövetnek, hogy a jogos igények kielégíthessenek. Üdvözlét.

RÁDIÓ

Hétfőn, május 10-én.
12.10 órák: Katonazene. 14 órák: Szaloncukor. 15 órák: Delutáni muzsika. 16 órák: Előadás. 17 órák: Cigányzene. 17.50 órák: Szabó Pál előadás. 18 órák: Melles Béla zenekar. 19 órák: Unepi műsor a nemzeti gyermekét alkalmból. 20.30 órák: Az Operaház zenekara. 22.10 órák: Táncezen. 23 órák: Szaloncukor.
Kedden, május 11-én.
12.10 órák: Szaloncukor. 14 órák: Magyar nóták. 15 órák: Fűvészenekar. 15.30 órák: Gyermekdelutáni. 16 órák: Harmonikaegyüttes. 17 órák: Mária háiban. 17.30 órák: Közzéadás. 18 órák: Rádiózenekar. 19 órák: Aranypalán. Operett. 21.25 órák: Előadás. 22.10 órák: Magyar nóták. 23 órák: Táncezen.
Szerdán, május 12-én.
12.10 órák: Postászenekar. 14 órák: Szókratiztó zene. 15 órák: Katonazene. 16 órák: Előadás. 17 órák: Magyar nóták. 17.45 órák: Előadás. 18 órák: Honvédműsor. 19 órák: Zenes helyszíni közvétele. 20 órák: Hangfennhang. 21 órák: Elbeszélés. 21.15 órák: Zongoraszámok. 22.10 órák: Rádiózenekar. 23 órák: Filmdalok.
Csütörtökön, május 13-án.
12.10 órák: Rendőrzene. 14 órák: Cigányzene. 15 órák: Rádiózenekar. 16 órák: Közzéadás. 17 órák: Magyar nóták. 17.50 órák: Vereck. 18 órák: Hangfennhang. 18 órák: A földművelésügyi Minisztérium előadása. 18.40 órák: Előadás. 19 órák: Táncezen. 19.30 órák: „Gyurkovits lányok”. Viglieték négyfelvonásban. 22.10 órák: Szókratiztó zene. 23 órák: Magyar nóták.
Pénteken, május 14-én.
12.10 órák: Szókratiztó zene. 14 órák: Fűvészenekar. 15 órák: Delutáni muzsika. 15.30 órák: Babszínház. 16 órák: Enckésmű. 17 órák: Rádiózenekar. 17.50 órák: Sportközlemények. 18 órák: Német hallgatónak. 18.20 órák: Magyar ének — Magyar lélek. 18.40 órák: Hangfennhang. 19.20 órák: Cigányzene. 19.40 órák: Hangfennhang. 20.30 órák: Elbeszélés. 21 órák: Operettközvetés. 22.10 órák: Melles Béla zenekar. 23 órák: Dalok.
Szombaton, május 15-én.
12.10 órák: Szaloncukor. 14 órák: Cigányzene. 15 órák: Művészelemek. 16 órák: Előadás. 17 órák: Csevegés. 17.10 órák: Könyvnyújtás előadás. 17.40 órák: Csevegés. 18 órák: Zenes. 19.45 órák: Csevegés. 20 órák: „Egykor és most”. Zenes műsorczám. 22.10 órák: „Ki mit szeret?” Hangfennhang.
Vasárnap, május 16-án.
7.30 órák: Fohász. Szózat. Reggeli zene. 8.15 órák: Hírek. 8.30 órák: Oszinte beszéd. 9 órák: Unitárius istentisztelet. 10 órák: Református istentisztelet. 11 órák: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15 órák: Levente-féltára. 12.55 órák: Beszárkú-zenekar. 13.45 órák: Hírek. 14 órák: Művészelemek. 15 órák: A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadása. 15.45 órák: Magyar nóták. 16.30 órák: Hírek. 17 órák: Táncezen. 17.40 órák: Csevegés. 17.50 órák: Minden munkások. 18.50 órák: Hírek. 19 órák: Művészelemek. 20.05 órák: Hangfennhang a vasárnapi sportról. 20.30 órák: „Azurkék égbolt alatt”. Zenes műsorczám. 22.10 órák: Cigányzene. 23 órák: Szókratiztó zene.

BUDAPEST I.: CSÜTÖRTÖKÖN, V. 13-án 18 órák: BALDY BALINT: „Baromfitenyésztési időszéri tanácsadó”. — VASÁRNAP, V. 16-án 15 órák: 1. KADÓCSA GYULA Dr.: „A napraforgó állati kártevői”. — 2. TABAJDI KALMAN: „A napraforgó növényi kártevői”.
BUDAPEST II.: KEDDEN, V. 11-én 16 órák: „Mezőgazdasági féltára”. SZOMBATON, V. 15-én 19 órák: „Mezőgazdasági féltára”.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMŰVES SZÖVETSEG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL
SZERKESZTŐ: BARTOSS KÁROLY

Hűssértés tényéskoca-akció

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter a hazai népies irányú hűssértésállományunk minőségét szívesen emelése céljából a mezőgazdaság fejlesztésének nagyszabású programja keretében mintegy 1500 darab törzskönyvelt hűssértés származású tényéskocának kedvezményes áron való kiosztását határozta el. Az akciót a vármegyey (kirendeltetés) gazdasági felügyelőségek, illetőleg az Erdélyi Kirendeltség útján, a Hűssértéstényéskók Országos Egyesületének közreműködésével bonyolítják le.

A kiosztásra került tényéskocák különböző korúak, de 4 hónapnál fiatalabbak nem lehetnek és azokból elsősorban az 50 kat. holdnál kisebb szántóföldi művelés alatt álló területtel rendelkező hivatásos kisgazdák igényelhetnek személyenként 1-1 darabot. Az 50-500 kat. hold szántóval bíró gazdák szintén kaphatnak 3-4 darab tényéskocát, abban az esetben, ha az illető törvényhatóság területére megállapított keretet az 50 kat. holdon alóli kisgazdák nem merítették ki. A kiosztott tényéskocák vételárából 30 százaléki terjedhető kedvezményt nyújt az állam, ez darabonként 100 pengőig is felmehet. Igénylők az igénylés komolyosságának bizonyítása céljából 150 pengő előleget tartoznak befizetni az illetékes vármegyey gazdasági felügyelőséghez. Közzéadunk legalább 15 darab tényéskocát kell elhelyezni. Az akciót legkésőbb november 15-ig be kell fejezni. Az akcióban részesülteknek kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy a kapott kocákat legalább 2 évig tenyésztésre fogják használni.

ÁRRENDELETEK

Székfűvirág

Fésűvel szedett, egészséges, kifejlett fejű, rostált árú nyersen kg-ként 20 fillér; kézzel csipett, gaz, szár és idegen növényi részekből mentes, legfeljebb 1 cm hosszú szárral szedett, nem bíbros, nem elvirágozott, egészséges kifejlett árú nyersen kg-ként 60 fillér.

Feketegallé

A feketegallé legmagasabb gyári ára, forgalmi adóvaltsággal és csomagolási költséggel, bontatlan csomagolásban, legalább 100 kg vásárlása esetén, 100 kg tisztasúlyra, készpénzzelítés mellett, a gyár vasúti állomásán vagónba rakva 200 pengő. Nagykereskedői ára q-ként 210 pengő, amibe hozzájárulható a vasúti állomástól a kiskereskedői állomásközi felmerült tényleges fuvarköltségeknek az eladott feketegallé-szállítmányra eső aránylagos része. A fogyasztói ár nem lehet magasabb, mint a nagykereskedői ár, vasúti fuvar költség és q-ként 20 pengő nyershaszon összegze.

Rézmészpor

A közellátásügyi miniszter újra megállapította a rézmészpor legmagasabb viszonteladói és fogyasztói árát. A rendelet értelmében a rézmészpor legmagasabb fogyasztói ára forgalmi adóvaltsággal és csomagolással együtt kilogrammonként 1 pengő 30 fillér.

Zelenski „MÁTYÁS“-ZUZÓ

LEGMODERNEBB EGYETEMES ÖRLŐ, SZÁRTÉPŐ-ÉS SILÓTÖLTŐ GÉPEK
Üzemközbén cserélhető szitákkal és metszőkésekkel Alacsony fordulatszám.

EGYÉB GYÁRIMÁNYAINK:
Teherautópókocsik, kombináltkerekű „Zelenski” Lovas kocskák, öntözőkocsik, golyós-csapagyas „Julian” acélkerekű, tengelyek, hegesztett szerkezetek, tüzfűcskendőtárgonok, légoltalmi felszerelések

Gróf Zelenski Róbert Gépgyár Kft.
Pétszentzserzsebet, Mikszáth-u. 18. Telefon: 147-212, 347-56

